

Regionální směsi osiv z druhově bohatých luk jako nástroj obnovy narušených biotopů

Lubomír Tichý

Ústav botaniky a zoologie, Masarykova univerzita Brno

Obnova pařeziny šipákové doubravy – původní porost ca. 40 let, nelesní půda, odstranění hrabanky

Rychlá obnova bylinného patra, v prvních letech převaha dvouděložných bylin, postupné zapojování porostu trávničkem, zarůstání výmladky

Využití hrabanky pro obnovu druhově pestré vegetace na odtěžených plochách lomu

Zanedbatelná úspěšnost přenosu diaspor původních druhů, usnadnění šíření expanzivních a invazních druhů

Obnova podrostu rekultivací založeného listnatého porostu na deponii

Výsadby lípy a javoru, stáří 15 roků, různé orientace
(1) Přenos svrchní vrstvy půdy z dubohabřiny
(2) Přenos hrabanky
(3) Kontrola

Obnova podrostu rekultivací založeného listnatého porostu na deponii

Druhová kompozice původního porostu – převažují světlomilné ruderalní a snadno se šířící druhy

Obnova podrostu rekultiváci založeného listnatého porostu na deponii

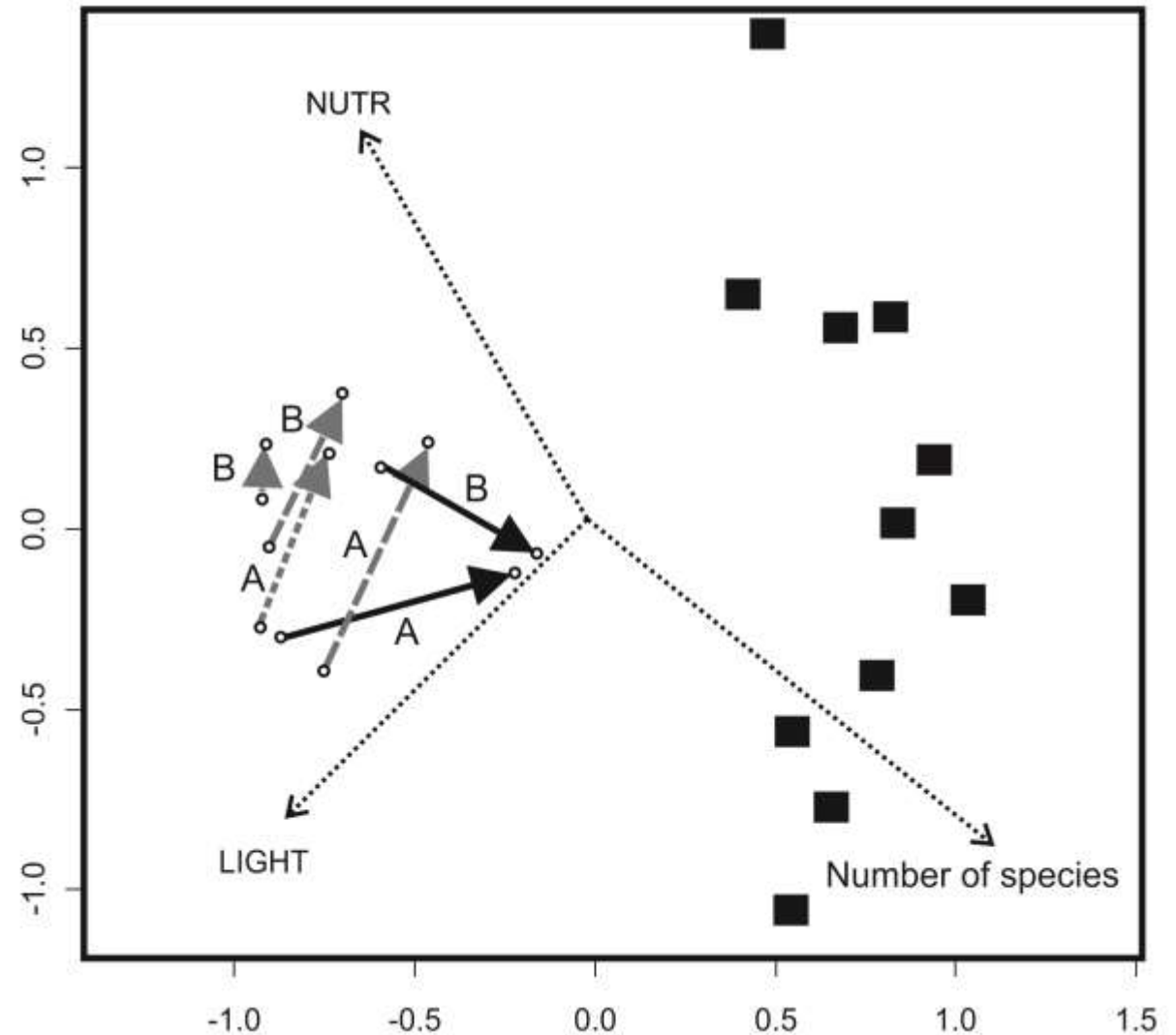
Využití skrývky – viditelný postup směrem
k lesnímu podrostu

2008 – A1/30 druhů, B1/24 druhů

2012 – A1/62 druhů, B1/68 druhů

Nově zaznamenané druhy:

Campanula persicifolia, *Carex digitata*,
Convallaria majalis, *Fragaria vesca*, *Galium*
odoratum, *G. sylvaticum*, *Hieracium*
maculatum, *H. murorum*, *H. sabaudum*,
Lathyrus niger, *L. vernus*, *Luzula luzuloides*,
Scrophularia nodosa, *Viola reichenbachiana*,
V. riviniana atd.

Obnova podrostu rekultiváci založeného listnatého porostu na deponii

Obnova porostů na nově vytvořeném nebo zcela zničeném stanovišti

Absence vhodných diaspor, volná nika, riziko šíření nepůvodních druhů
Nehraje roli, zda se jedná o budoucí trávník, pařezinu nebo zapojený lesní porost

Co je třeba: okamžitě vyplnit prostor

Možnosti stabilizace porostu před výsadbou

1. Navržená komerční travní směs (nepůvodní osivo)
2. Ruční sběry semen z původních porostů (nákladné získání osiva)
3. Mulčování zeleným senem (velké množství přemístěného materiálu)
4. **Sběry osiva z druhově bohatých porostů pomocí kartáčových sklízečů**

Kartáčové sběrače semen

Sběr biomasy se semeny v době optima dozrávání většiny druhů jako alternativa k ručnímu sběru

Liší se: (1) technologicky (traktor, ručně vedený, ruční stroj), (2) kvalitou sběru (např. citlivost vůči hmyzu), (3) druhovým složením sebrané biomasy (závisí na velikosti kartáče, jeho uspořádání, rychlosti otáčení atd.), (4) množstvím balastu, (5) provozním výkonem.

Bílé Karpaty, asi 300 tisíc

Wiesefix, Německo, asi 460 tisíc

Grass grabber, Austrálie,
asi 85 tisíc

Pozemkový spolek Hády,
asi 100 tisíc

Hand Held Brush Harvester,
Austrálie, asi 50 tisíc

Pozemkový spolek Hády,
asi 30 tisíc

Praha, asi 100 tisíc

eBeetle, Švýcarsko, asi 500 tisíc

Kartáčové sběrače – co lze nasbírat?

Bílé Karpaty

125 zaznamenaných druhů na ploše

- 74 druhů semen

Žďárské vrchy

36 zaznamenaných druhů

- 20 druhů semen

Efektivita sklizně

0,5-2 g.m⁻² čistého osiva

Doporučovaný výsevek

4-6 g. m⁻²

Velmi hodnotná komodita!

Plocha donorová musí být **2-10x** větší než plocha receptorová, osévat nejcennější plochy, dbát na to, aby receptorová plocha byla správně udržována.

Kartáčové sběrače – ekonomika a skutečná cena osiva

Množství sklizeného osiva za den

30-50 kg – traktorový sklízeč

5-10 kg – ručně vedený sklízeč

1-2 kg – ruční sklízeč

Cena stroje / amortizace / doba využití

Cena lidské práce (1-2 lidi)

Doprava

Kvalita / poruchovost stroje

1x cena – traktorový sklízeč (**621 Kč.kg⁻¹**)

2-4x – ručně vedený sklízeč

20-30x – ruční sklízeč

10-60x – ruční sběr

Komerčně nakoupené osivo (*Planta naturalis*)

(1622 Kč)

Děkuji za pozornost